

Kilde:

REFERATET FRA MØDE PÅ ASKOV HØJSKOLE, DEN 4.-5. JANUAR 1919

INTRO: Den 4.-5. januar 1919 blev der holdt et stort møde på Askov Højskole tæt ved Vejen. Her deltog repræsentanter for de forskellige grænsepolitiske standpunkter nord og syd for Kongeågrænsen fra 1864. Det viste sig her, at der var tre hovedpositioner.

For det første var der Aabenraa-retningen, som stod fast på Aabenraa-resolutionen fra 17. november 1918. Aabenraa-resolutionen krævede, at Nordslesvig skulle stemme samlet om indlemmelse i Danmark. Længere sydpå, i Flensborg og de andre dele af Mellemslesvig, som stødte op til Nordslesvig, skulle der stemmes kommunevis. Kommunerne var dengang meget små.

For det andet markerede Flensborg-retningen sig på mødet. Den ønskede, at Flensborg by under alle omstændigheder kom til Danmark.

For det tredje var der Dannevirke-retningen, som krævede grænsen lagt ved den historiske forsvarsvold langt nede i Sydslesvig og som håbede på, at de allierede sejrsmagter ville påtvinge Danmark denne grænse.

Den 4' [januar 1919] førtes Forhandlinger om Grænsespørgsmålet.

Rigsdagsmand [politiker i Rigsdagen] H.P. Hanssen-Nørremølle indledte. Rigsdagsmanden gav en kronologisk Fremstilling af de Forhandlinger og Begivenheder, som gik forud for og foranledigede Aabenraa-Resolutionen, og idet han hævdede, at man måtte se på Forholdene i Slesvig, som de virkelig er, motiverede han denne Resolution. Fik Danmark Slesvig til Danevirke, betød det Inddragning af 150.000 Danske og 270.000 Tyskere; Slesvig vilde vælge 6 Danske og 10 Tyske Repræsentanter til Folketinget.

Han tvivlede ikke om, at Tyskland før eller senere vilde rejse sig igen, og blive folketalrigere end før Krigen, idet tysk Østrig vilde slutte sig til det, og det vilde da for Danmark i Fremtiden være yderst farligt at have et stort tysk Element indenfor sine Grænser.

Aabenraa-Resolutionen var da også vedtaget enstemmigt. Han kom nærmere ind på Flensborgs senere Historie, påpegede hvorledes den fra en lille By med 20000 Indbyggere i 1864 var vokset til en Storby med 70000 Indbyggere [i 1919], væsentlig ved Indvandring sydfra.

Redaktør Andreas Grau udtalte, at man ikke kunde måle Stemningen i Mellemslesvig og Flensborg efter Forholdene før Krigen.

Før Afstemningen i Flensborg må der skabes så retfærdige Regler som muligt; Udvandrede og deres Børn må have Stemmeret. Det er faktisk kun det indvandrede tyske Element [Embedsmændene], der kan rejse en Modaktion mod den danske Agitation i Flensborg.

Taleren fandt, at Sindelagsgrænsen fra 1867 [skillelinjen mellem dansk og tysk flertal ved det første valg efter 1864, den gik nord om Tønder og syd om Flensborg, der endnu havde et beskedent dansk flertal] eventuelt kunde tages som Rettesnor, og endda således, at de Egne, hvor der da var 40% måtte antages at have været overvejende danske i 1864, idet Landet i [18]67 allerede havde haft tysk Besættelse i 3 år.

Han håbede på Linien: Flensborg-Nibøl.

Redaktør [Ernst] Christiansen oplæste et Brev fra Advokat Ravn, som var forhindret i at komme til Mødet. Hovedindholdet heraf var det, at Slesvig i 1866 mod sin Vilje var indlemmet i Preussen. Kun de Personer, der i 1866 1) boede i Slesvig og 2) de, der nedstammede fra sådanne Personer, måtte få Stemmeret.

Det bedste var, om Befolkningen i Angel og Flensborg kunde gå til Danmark uden Afstemning.

[...] Christiansen selv følte sig med sin Hjemkomst fra Fronten fornylig krænkede i sin Retsfølelse ved at finde Aabenra-Resolutionen. Tal[eren] havde fra Krigens udbrud ventet et Tysklands Sammenbrud, og at de Allierede da vilde sætte en Grænse. Danevirke-Linien er den eneste, der kan forliges med hans Retsfølelse; Dertil gik dansk Folkegrund – men heller ikke sydligere.

Bliver der Afstemning, må den 1) omfatte hele Mellemslesvig 2) ske under Besættelsen af Landet og 3) denne Besættelse må ikke være ganske kortvarig.

Skulde Afstemning ikke finde Sted, må man enes om en Linie: Syd for Flensborg og de mellemslesvigske Sogne. Flensborgs Handels- og Erhvervsliv er henvist til Nordslesvig.